

Kista, 2026. Foto: Tove Falk Olsson

RE:purpose Kista

Kontorsmarknaden befinner sig i förändring när företag minskar sina ytor och väljer mer citynära lägen. Hur tillvaratar vi storskaliga kontors- och verksamhetsområden när behov och ekonomiska förutsättningar förändras? Hur kan byggnader, stadsrum och infrastruktur få nya användningar samtidigt som befintliga kvaliteter tas omhand och vidareutvecklas? Hur kan gestaltande, utforskande och tvärdisciplinära arbetssätt öppna för nya sätt att förstå och utveckla det som redan finns?

Utlysning
Open call

**Stockholms
stad**

Bakgrund och syfte

Omställningen till ett mer hållbart samhällsbyggande innebär att framtidens städer i allt högre grad behöver utvecklas genom att ta till vara och bygga vidare på befintliga byggnader och stadsmiljöer, snarare än genom att riva och bygga nytt. Inte minst gäller det de kontors- och verksamhetsområden som uppfördes under 1900-talets senare del och som idag står inför förändrade ekonomiska, sociala och funktionella förutsättningar.

Övergången från industri- till tjänstesamhälle förändrade inte bara arbetsmarknaden utan också många svenska städers fysiska struktur. I takt med att efterfrågan på moderna kontorsmiljöer ökade växte storskaliga arbetsplatsområden fram, ofta lokaliserade i städernas ytterområden där låga markpriser, stora exploateringsytor och god regional tillgänglighet skapade gynnsamma förutsättningar för etablering och fortsatt expansion.

Idag har digitalisering och hybridarbete bidragit till en mer skiktad kontorsmarknad, där efterfrågan är koncentrerad till lokaler i centrala lägen samtidigt som mer perifert lokaliserade kontor kan vara svåra att hyra ut till önskat pris. När dagbefolkningen minskar påverkas också underlaget för lokal handel, service och andra verksamheter som bidrar till stadsliv och attraktivitet.

Projektet RE:purpose Kista vill undersöka vilka arkitektoniska, kulturhistoriska och rumsliga kvaliteter och värden som finns i dessa miljöer, och hur de kan synliggöras och tas till vara i denna utveckling.

I Kista i nordvästra Stockholm aktualiseras frågor om hur det sena 1900-talets kontorsbebyggelse kan utvecklas för att möta nya samhälleliga behov. Frågor kring hur befintliga byggnader, stadsrum och infrastruktur kan utgöra utgångspunkt för utveckling snarare än att ersättas. Det skapar behov av ny kunskap kring hur befintlig kontorsbebyggelse kan förstås, utvecklas och ges nya användningar samtidigt som områdets förutsättningar för företagsliv och samhälleliga behov tas tillvara.

ArkDes är del av den statliga myndigheten Moderna Museet med uppdrag att öka kunskapen om och främja intresset för hur arkitektur och design påverkar våra liv. ArkDes bedriver praktisk forskning för att utveckla kunskap och metoder för en hållbar omställning av den byggda miljön.

Projektet ingår i ArkDes forskningsinriktning Omvandling och bygger vidare på erfarenheter från det praktiska forskningsprojektet RE:purpose, där fokus främst låg på den enskilda byggnaden som resurs. Med Kista som fallstudie flyttas perspektivet till området som helhet.

Geografi: Kista arbetsplatsområde

Kista arbetsplatsområde ligger på Järvafältet i nordvästra Stockholm, nära kommungränserna mot Sollentuna och Sundbyberg. Området har ett strategiskt läge i regionen med tunnelbana och närhet till E4 och E18 samt en kommande utbyggnad av tvärbanan som en del av den pågående utvecklingen.

Järvafältet har en lång historia som kulturlandskap. Fornlämningar, runstenar

Utlysning

Open call

och äldre gårdsmiljöer vittnar om bosättningar och brukande långt tillbaka i tiden. Under 1900-talets första hälft användes delar av Järvafältet som militärt övningsfält, samtidigt som jordbruket levde kvar. Den militära användningen bidrog till att landskapet till stora delar förblev obebyggt fram till 1960-talet, då en omfattande stadsutbyggnad inleddes.

Stadsdelarna Husby, Akalla och Kista planerades enligt principer om funktionsseparering, med bostäder, arbetsplatser, centrum och trafik ordnade i en tydlig struktur. Kista arbetsplatsområde började byggas ut under mitten av 1970-talet och Kista centrum utformades som en länk mellan bostads- och arbetsområdet. Den nya tunnelbanan knöt samtidigt stadsdelen till övriga Stockholm. Under 1970- och 80-talet växte området snabbt med kontors-, forsknings- och produktionsmiljöer inom informations- och kommunikationsteknik och Kista utvecklades till ett internationellt uppmärksammat kluster, där näringsliv, forskning och högre utbildning samverkade.

Kring millennieskiftet formulerades visionen om Kista Science City, med ambitionen att utveckla området mot en mer sammansatt stadsmiljö med näringsliv, utbildning och bostäder. Under senare år har kontorsmarknaden i hög grad ställts om mot mer citynära lägen i Storstockholm, vilket lett till en hög grad av vakanser i området.

Stockholms stads översiktsplan (2018) pekar ut Kista–Järva som ett fokusområde för stadsutveckling, med ambitioner om en större blandning av verksamheter, bostäder och utbildning samt stärkta samband inom området. Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (2026) pekar på motsvarande sätt ut Kista–Sollentuna–Häggvik som en av regionens åtta regionala stadskärnor, med förutsättningar att utvecklas som plats för bland annat näringsliv, bostäder, utbildning, service och andra regionala funktioner.

Bebyggelsen i Kista speglar en period av snabb förändring inom såväl teknik och näringsliv som kontorsarbete och kontorsarkitektur, där nya byggnadstyper och idéer om arbetsmiljö och företagsidentitet prövades. Mot denna bakgrund aktualiseras frågor om hur Kistas historia, tillsammans med befintliga byggnader och stadsmiljöer kan förstås, anpassas och omvandlas för nya behov och framtidens stad.

Utmaning

Kista aktualiserar frågor om hur ett storskaligt arbetsplatsområde kan öppnas för nya användningar och samtidigt fortsatt fungera som miljö för arbete och företagande. På vilka sätt kan gestaltande, tvärdisciplinära och praktikinära forskningsmetoder bidra till ny kunskap om hur vi kan tillvarata dessa storskaliga kontors- och verksamhetsområden när behov och ekonomiska förutsättningar förändras? Hur kan omvandling på områdes- och byggnadsnivå bidra till en hållbar utveckling? Hur kan områdets arkitektoniska och kulturhistoriska kvaliteter lyftas och tas tillvara som resurser i områdets fortsatta utveckling?

Inom denna övergripande ram förväntas varje team formulera eller fördjupa en avgränsad forskningsfråga och redovisa hur vald metod relaterar till befintlig kunskap, vilket nytt kunskapsbidrag projektet avser att utveckla samt hur resultaten ska dokumenteras och delas.

Utlysning

Open call

Process

Upp till tre team kommer att utforska vägar för Kista arbetsplatsområdes omvandling genom undersökande, gestaltande och tvärdisciplinära arbetssätt. Inom projektets övergripande forskningsram formulerar eller fördjupar varje team en avgränsad forskningsfråga och väljer relevanta metoder. Teamen utgår från de inriktningar som formulerats i respektive ansökan och utvecklar under projektets gång strategier och scenarier med relevans för området som helhet.

Det platsbaserade arbetet är en central del av projektet. Teamen förväntas under delar av projekttiden arbeta på plats i Kista för att utveckla en fördjupad förståelse för området och dess förutsättningar. Som förutsättning för detta kommer teamen att erbjudas möjlighet att använda ett arbetsrum i det centralt belägna Electrumhuset under projekttiden.

Teamen förväntas även delta i gemensamma aktiviteter, regelbundna avstämningar och kunskapsutbyten för att skapa förutsättningar för lärande och kunskapsutveckling.

Teamen erbjuds tillgång till befintliga relevanta underlag, utredningar och lokala nätverk samt möjlighet till dialog och samverkan med berörda aktörer. Till projektet knyts även en sakkunniggrupp som fungerar som stöd under projektets gång. projektets ramar. Skisser, modeller eller andra fysiska objekt kan med fördel vara del av leveransen.

Projektet leds av ArkDes i samarbete med Stockholms stad. Akademiska Hus och andra större fastighetsägare i området är intressenter via samverkansbolaget Kista Limitless.

Projektet innefattar två faser

Fas 1: Undersökning och fördjupning

Teamen fördjupar och vidareutvecklar de inriktningar som formulerats i ansökan genom platsbaserade och tvärdisciplinära undersökningar av Kista arbetsplatsområde. Arbetet förväntas bidra till en fördjupad förståelse för området och dess möjligheter till omvandling. Undersökningarna kan behandla exempelvis byggnader, stadsrum, infrastruktur, verksamheter och aktörer samt identifiera resurser, värden och behov med relevans för teamens respektive inriktningar. Arbetet syftar till att förena metoder, kunskaper och perspektiv från olika kunskapsområden och kan innefatta exempelvis kartläggning, dialog och gestaltande undersökningar. Arbetet ska också relatera till relevant befintlig kunskap och forskning samt tydliggöra vilket nytt kunskapsbidrag respektive projekt avser att utveckla. Dokumentation av processen förväntas vara en integrerad del av arbetet.

Fas 2: Strategier och scenarier

Med utgångspunkt i den första fasens undersökningar utvecklar teamen strategier och scenarier för Kista arbetsplatsområdes fortsatta omvandling inom ramen för den fördjupade forskningsfrågan. Arbetet förväntas ha ett områdesperspektiv men kan med fördel innefatta konkreta nedslag – exempelvis i en byggnad, ett stadsrum eller en annan situation.

Utlysning

Open call

Forskningsresultatet förväntas synliggöra möjliga sätt att ta till vara och utveckla befintliga resurser och värden för nya behov och användningar.

Arbetet förväntas dokumenteras löpande av teamen, så att såväl processen som de strategier, scenarier och slutsatser som utvecklas kan delas som en grund för fortsatt kunskapsbyggande. Forskningsresultaten förväntas bidra med kunskap och konkreta idéer för den fortsatta utvecklingen i Kista och samtidigt skapa lärdomar som kan vara överförbara till andra områden med likartade förutsättningar.

Delrapportering – undersökning och fördjupning

Teamen dokumenterar de platsbaserade och tvärdisciplinära undersökningarna och hur den inriktning som formulerats i ansökan har fördjupats och vidareutvecklats. Materialet förväntas redogöra för använda metoder, forskningsresultat och slutsatser samt utgöra grund för arbetet i projektets andra fas.

Teamen förbereder och presenterar sina undersökningar och slutsatser vid en gemensam delredovisning. I presentationen deltar representanter från ArkDes och Stockholms stad samt sakkunniga och andra aktörer knutna till projektet. Delredovisningen ger även möjlighet till kunskapsutbyte mellan teamen.

Slutrapportering – strategier och scenarier

Teamen dokumenterar projektets forskningsfrågor, process, metoder, slutsatser samt de strategier och scenarier som utvecklats. Slutrapporteringen förväntas synliggöra hur arbetet på olika skalor bidrar med kunskap om Kista arbetsplatsområdes fortsatta omvandling och vilket kunskapsbidrag projektet ger. Materialet utformas så att resultaten kan kommuniceras och spridas även utanför projektet.

Teamen förbereder och presenterar sina slutresultat vid en gemensam slutredovisning. Presentationen förväntas redogöra för projektets undersökningar, metoder, strategier, scenarier och slutsatser. Vid slutrapporteringen deltar representanter från ArkDes och Stockholms stad samt sakkunniga och andra aktörer knutna till projektet. Vid varje delleverans kommer teamet att ombesvara på ett antal frågor som syftar till dokumentation, reflektion och kunskapsutvinning ur projektet.

Förutsättningar

Projektid

2027-02-01 till och med 2027-12-17.

Tidplan

- Utlysningsperiod: 19 oktober – 24 november, kl 14.00
- Team vars ansökningar beviljats meddelas 18 december (efter avslutad bedömningsprocess).
- Obligatoriskt platsbesök och uppstartsmöte äger rum i februari 2027
- Delrapportering: 18 juni
- Slutredovisning: 17 december
- Slutseminarium feb-mars 2028
- Information om övriga avstämningar delas vid projektstart.

Utlysning
Open call

Forskningsbidrag

Beviljade team kommer att rekvidrera ett forskningsbidrag om 600 000 SEK vardera. Halva beloppet utbetalas vid projektstart och resterande belopp vid projektets avslutande. Samtliga projektrelaterade kostnader ska rymmas i bidraget. Bidraget får används för projektrelaterade kostnader exklusive moms, medräknat kostnader för resor och uppehälle.

Ansökan och urval

Bedömningskriterier för sökande team:

- Teamet ska bestå av tre till fyra personer. Dessa ska representera minst två olika discipliner och två olika arbetsplatser. Teamsammansättningen ska förena kompetenser och perspektiv som är relevanta för projektets frågeställningar och för den inriktning teamet själva formulerar i sin ansökan. Forskningsmedel tilldelas de individuellt namngivna teammedlemmarna och det är de som förväntas genomföra uppdraget. Uppdrag tilldelas inte enskilda organisationer.
- Teamet ska ha gestaltningskompetens inom arkitektur eller design. Övriga teammedlemmar kan ha kompetens inom exempelvis samhällsplanering, kulturmiljö, landskapsarkitektur, konst, fastighetsutveckling eller andra områden med relevans för projektets inriktning.
- Teamet ska ha erfarenhet av tvärdisciplinära, platsbaserade och undersökande arbetssätt.
- Teamet ska ha erfarenhet av att arbeta i dialog och i samverkan med olika aktörer och intressenter, exempelvis offentliga aktörer, fastighetsägare, näringsliv och civilsamhälle.
- Teamet ska ha möjlighet att arbeta på plats i Kista under delar av projekttiden. Teamet ansvarar för att inneha erforderliga försäkringar vid nyttjande av det arbetsrum som erbjuds på plats i Kista. Ett separat avtal skrivs för detta.

Det är meriterande om teamet har erfarenhet av:

- att arbeta med hållbar omvandling av befintliga byggnader och stadsmiljöer.
- att arbeta med det sena 1900-talets bebyggelse och dess arkitektoniska och kulturhistoriska värden.
- att arbeta med komplexa stadsutvecklingsfrågor.
- att driva utforskande gestaltningsprocesser.

Ansökningsprocess

Utlysningen öppnar: 2026-10-19

Sista ansökningsdag: 2026-11-24 kl. 14.00

Ansökan

Ansökan ska skrivas på svenska eller annat skandinaviskt språk. Filstorleken får inte överstiga 10 MB. Ansökan får omfatta högst fem (5) A4-sidor inklusive max en (1) A4-sida för teamets samlade CV. Material som överstiger angiven omfattning kommer inte att beaktas vid bedömningen.

Utlysning

Open call

Ansökan ska tydligt redogöra för projektidéns relevans och potential, dess genomförbarhet samt teamets kompetens i relation till utlysningens syfte.

Ansökan lämnas in via formulär på ArkDes webbplats och ska innehålla:

1. Projektidé och frågeställningar

Beskriv vad teamet vill undersöka inom ramen för projektet och vilka frågeställningar eller perspektiv som står i centrum. Redogör för relevansen för Kista arbetsplatsområde och potentialen att bidra med nya perspektiv, strategier eller arbetssätt för omvandling.

2. Team

Beskriv teamets sammansättning, kompetenser och roller samt teamets olika perspektiv och kunskapsområden i relation till projektidén. Redogör för relevant erfarenhet av gestaltande, undersökande och tvärdisciplinära arbetssätt.

3. Genomförande och arbetssätt

Beskriv hur teamet avser att genomföra projektet och vilka metoder och arbetssätt som ska användas. Redogör för hur platsbaserat arbete i Kista ska ingå i processen och hur projektidén kan fördjupas och vidareutvecklas genom projektets två faser.

4. Dokumentation och kommunikation

Beskriv hur teamet avser att dokumentera platsen, processen och projektets resultat samt på vilket sätt dokumentationen kan bidra till kunskapsdelning och kommunikation inom och utanför projektet.

5. Lärande och utgångspunkter

Beskriv projektets teoretiska och praktiska utgångspunkter samt vilken kunskap teamet avser utveckla. Ange tre relevanta praktiska, undersökande, gestaltande eller forskningsbaserade referensprojekt som teamet hämtar kunskap från och/eller bygger vidare på. Minst ett av referensprojekten ska ha genomförts av en eller flera av teamets medlemmar.

6. CV

Kortfattade CV:n för samtliga teammedlemmar. Den sammanlagda omfattningen för teamets CV:n får uppgå till högst en (1) A4-sida.

ArkDes är en avdelning inom den statliga myndigheten Moderna Museet. Det innebär att ansökningar som skickas till ArkDes blir allmänna handlingar.

Urval

Bedömningen görs av ArkDes med stöd av sakkunniga knutna till projektet samt representanter från Stockholms stad. Val kommer att ske genom en sammanvägd bedömning av följande kriterier:

Potential och relevans

- Projektidéns relevans i förhållande till utlysningens syfte och frågeställningar.
- Projektidéns potential att bidra med nya perspektiv, strategier, arbetssätt och kunskap.

- Potentialen i projektets teoretiska, praktiska och gestaltande utgångspunkter.

- Potentialen att bidra med lärdomar och forskningsresultat med relevans för andra områden med likartade förutsättningar.

Team

- Teamets sammansättning samt hur dess samlade kompetenser, erfarenheter och perspektiv samverkar i relation till projektidén.

Genomförbarhet

- Genomförbarhet i föreslagna metoder och arbetssätt i förhållande till projektidén, projektets omfattning och tidsram.

- Förutsättningar att genomföra delar av arbetet på plats i Kista och i dialog och samverkan med relevanta aktörer.

- Förmåga att dokumentera process och resultat och skapa underlag för kunskapsdelning, kommunikation och spridning.

Beslutet om att bevilja eller avslå en ansökan kan inte överklagas.
Enskilda motiveringar för ej beviljade ansökningar lämnas inte.

Ägande, nyttjande- och upphovsrätt

ArkDes innehar, tillsammans med övriga projektparter, fri förfoganderätt till resultatet av det praktisknära forskningsprojektet i syfte att sprida kunskap. Forskningsteam innehar upphovsrätten och behåller nyttjanderätten till resultatet. Om forskningsteam publicerar eller på annat sätt offentliggör resultatet ska det av bildtext eller motsvarande anges att ArkDes tillsammans med Stockholms stad, är projektägare.

Kontakt

Ny information, uppdatering och Frågor & Svar publiceras på
<https://arkdes.se/utlysningar/utlysning-repurpose-kista/>

RE:purpose Kista ingår i ArkDes forskningsinriktning Omvandling och bygger vidare på kunskap från det praktisknära forskningsprojektet RE:purpose (2025-2026), ett samarbete mellan ArkDes, Boverket, Fastighetsägarna Sverige och Riksantikvarieämbetet med finansiering från Vinnova.

Utlysning
Open call

**Stockholms
stad**